NDP: Kabinet brengt journalistieke sector verder in het nauw

11-10-2017 09:20

Hoewel het kabinet het belang van onafhankelijke journalistiek ondubbelzinnig onderschrijft, brengen de gekozen maatregelen serieuze schade toe aan de sector. NDP Nieuwsmedia heeft het regeerakkoord geanalyseerd.

Verhoging verlaagd btw-tarief van 6 naar 9 procent

Om de belastingen op inkomen te kunnen verlagen, verhoogt het nieuwe kabinet het verlaagde btw-tarief van 6 naar 9 procent. Dat betekent een verhoging van de btw op dagbladen en tijdschriften. Voor gedrukte nieuwsmedia moet straks per jaar circa 30 miljoen euro extra worden afgedragen aan de schatkist.
Sterk dalende advertentie-inkomsten en teruglopende printoplages hebben nieuwsuitgevers er in de afgelopen jaren toe gedwongen alle zeilen bij te zetten om zoveel mogelijk journalistieke capaciteit te behouden. Een verhoging van de btw komt bovenop deze structurele ontwikkelingen en komt daarmee extra hard aan. De btw-verhoging brengt risico's met zich mee voor de pluriformiteit van de nieuwsvoorziening.

Dagbladbezorging op het spel

De meeste impact op de journalistieke sector heeft de maatregel om alle niet-werknemers aan de onderkant van de arbeidsmarkt die geen minimumuurtarief van € 15 a € 18 verdienen, te beschouwen als werknemers met een arbeidsovereenkomst. Dat dreigt gevolgen te hebben voor de 20.000 dagbladbezorgers die Nederland rijk is.
Van oudsher verrichten dagbladbezorgers hun werkzaamheden op basis van een opdrachtovereenkomst. Die contractsvorm is cruciaal voor een stipte bezorging in de vroege ochtenduren, omdat het vrije vervanging mogelijk maakt.

De aangekondigde maatregel zou mogelijk betekenen dat de nieuwsbedrijven 20.000 bezorgers in loondienst

moeten nemen. De consequenties van deze maatregel – zowel in financieel als organisatorisch opzicht – zijn onvoorstelbaar en brengen de dagbladbezorging in acuut gevaar. NDP Nieuwsmedia wisselt hierover indringend van gedachten met Den Haag.

Veranderend medialandschap
De mediaparagraaf wordt ingeleid met een beschrijving van de dynamiek in de markt: “De uitdagingen voor de journalistiek en mediabedrijven zijn enorm, op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Grote internationale bedrijven domineren de markt wereldwijd en informatie is vaak direct gratis digitaal toegankelijk. Ruimte voor onafhankelijke onderzoeksjournalistiek en een stevige publieke omroep op alle schaalniveaus is hierdoor niet langer vanzelfsprekend, maar wel nodig vanwege het veranderende medialandschap. Daar willen we aan bijdragen in de komende jaren.”

Budget publieke media-instellingen ongewijzigd
De budgetten voor de landelijke, regionale en lokale publieke omroepen blijven ongewijzigd. Wel gaat het kabinet zich beraden op de wijze van organisatie en financiering van de lokale omroepen. Dat gebeurt in het kader van een professionaliseringsslag die is ingezet, waarbij lokale omroepen zich omvormen tot streekomroepen.

5 miljoen per jaar voor onderzoeksjournalistiek
Het nieuwe kabinet acht de controlerende taak van de journalistiek, met name van onderzoeksjournalistiek, van vitaal belang. Jaarlijks zal het kabinet 5 miljoen euro reserveren voor de bevordering van de onderzoeksjournalistiek. Hoe dit geldt wordt besteed, is nog onbekend. Onder de noemer van onderzoeksjournalistiek is een verwijzing opgenomen naar de interne ombudsfunctie van de journalistiek. Het kabinet acht die van groot belang.

Publiek-private samenwerking
De coalitiepartijen willen werken aan voldoende onafhankelijk journalistiek aanbod op lokaal en regionaal niveau. ‘Samenwerking (publiek en privaat) op lokaal en regionaal niveau wordt bevorderd’, zo schrijven de partijen. Die samenwerking krijgt ook vorm tussen publieke instellingen onderling. Een voorbeeld daarvan is de realisatie van regiovensters op de kanalen van de NPO in de komende kabinetsperiode.

Digitale mededinging
Het kabinet vraagt de Autoriteit Consument en Markt (ACM) een speciaal team op te richten op het gebied van digitale mededinging. Door opbouw van kennis van digitale innovaties en digitale markten kan effectiever en doelgerichter opgetreden worden tegen misbruik van marktmacht door dominante spelers in de interneteconomie. NDP Nieuwsmedia juicht deze maatregel van harte toe.

Journalistieke bronbescherming
In het regeerakkoord komen drie wetten en wetsvoorstellen aan bod die raakvlakken hebben met journalistieke bronbescherming: de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de Wet computercriminaliteit III en het wetsvoorstel Aanpassing bewaarplicht communicatiegegevens. Genoemde wetten kunnen het effectief beschermen van journalistieke bronnen in de weg staan. Het nieuwe kabinet ziet het belang van extra zorgvuldigheid bij deze wetten en wil strikt de hand houden aan de in de wetten verankerde waarborgen. Van aanvullende waarborgen is vooralsnog geen sprake.

Topsectorenbeleid krijgt meer focus
Het topsectorenbeleid, gericht op samenwerking van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid zal sterker worden gefocust op de economische kansen die de volgende drie grote maatschappelijke thema’s bieden: energietransitie/duurzaamheid; landbouw/water/voedsel; en quantum/hightech/nano/fotonica. De topsector

creatieve industrie, waar de mediasector onder viel, blijft buiten deze focusgebieden.

Wet DBA vervangen
De Wet DBA was onder het demissionaire kabinet al op een zijspoor beland. Het nieuwe kabinet kondigt vandaag aan de Wet DBA inderdaad te gaan vervangen. Voor zelfstandigen voert het kabinet een ‘opdrachtgeversverklaring’ in. Deze geeft opdrachtgevers vooraf duidelijkheid en zekerheid bij de inhuur van zelfstandig ondernemers. Opdrachtgevers krijgen de verklaring door het invullen van een webmodule. Met de opdrachtgeversverklaring krijgt een opdrachtgever zekerheid vooraf van vrijwaring van loonbelasting en premies werknemersverzekeringen (tenzij de webmodule niet naar waarheid is ingevuld).

Harde klap voor journalistieke sector
De optelsom van maatregelen betekent een harde klap voor de journalistieke sector. Als belangenbehartiger van de onafhankelijke journalistiek zal NDP Nieuwsmedia nadrukkelijk van zich laten horen tijdens de uitwerking van de plannen.

Bron: *NDP Nieuwsmedia*

